

Het weeskamerarchief
in Amsterdam

Wie kent.....?

Vakgarage voor alle merken
www.Piethas.nl

Verkoop en Onderhoud
tegen scherpe prijzen

Piet Has Automobielen
Lageweg 25 1628 JS Hoorn
Telefoon: 0229-215416
Email: info@piethas.nl

Het oudste aandeel ter wereld,
uit 1606, ontdekt in 2010.

| Westfries Archief Regionaal Historisch Centrum voor West-Friesland

Als u op zoek bent naar uw voorvader, een bouwtekening van uw huis, een oude foto of een boek over de historie van de streek kunt u terecht in het Westfries Archief. In ons gebouw bewaren wij meer dan zes kilometer archiefstukken, kranten, kaarten, prenten en foto's betreffende de geschiedenis van West-Friesland.

U bent van harte welkom.

| Openingsstijden
www.westfriesarchief.nl

Blaauwe Berg 5c | 1625 NT Hoorn | Bezoekadres
Postbus 603 | 1620 AR Hoorn | Postadres
0229-282500 | Telefoon
info@westfriesarchief.nl | E-mail
www.westfriesarchief.nl | Internet

Omslag uit: J. Blaeu's grooten atlas enz. 1648

Tijdschrift
voor de afdeling
Oostelijk West-Friesland
van de Nederlandse
Genealogische
Vereniging

Koggenland

aflevering 2020/2
jaargang 35

Inhoud

Onze bijeenkomsten.....	34
In dit nummer.....	34
Aanvulling op 'Anna Elderts Meer' (Koggenland 2020.1).....	37
Reacties op de digitalisering van Koggenland	37
Beste leden van de afdeling Oostelijk West-Friesland.....	38
Misschien zit hier iets voor u bij.....	39
Nieuws uit het Westfries Archief.....	40
Familieonderzoek als onderwerp in krantenartikelen.....	41
Website NGV, op weg naar NGV 2.0.....	44
Paleografie.....	46
Wie kent	53
Transcriptie van pagina's 46 - 47.....	58
Mutaties.....	59
Aan dit nummer werkten mee.....	59
In het volgende nummer.....	59

Redactie-adres
Ben H.T.J. Leek
Koperslager 41
1625 AK Hoorn

ISSN-nr. 0927-8443

Onze bijeenkomsten

Vanwege de situatie rond corona zijn voorlopig geen bijeenkomsten voorzien!!!

Aanvang van de avonden 19:30 uur tenzij anders aangegeven.

De bibliotheek is tijdens deze avonden open vanaf 18:30 uur.

De bijeenkomsten worden gehouden in het Westfries Archief, Blauwe Berg 5c te Hoorn.

Aanvang, tenzij anders vermeld, 19:30 uur. De afdelingsbibliotheek is open vanaf 18:30 uur.

In dit nummer

Covid-19 houdt ons al geruime tijd in zijn (of haar?) greep, maar heeft ondanks de toegenomen vrije tijd nog niet geleid tot een spectaculaire toename van de hoeveelheid kopij. Alle artikelen komen deze keer dus uit de koker van de redactie. Hopelijk zijn wij erin geslaagd u weer een gevarieerd en prettig leesbaar nummer aan te bieden.

Veel verenigingsnieuws en informatie, maar ook twee genealogische artikelen over een familie Ursem en een familie Leek. Verder nog een blik op een aantal hedendaagse benaderingen van onze gezamenlijke hobby vanuit een paar recente krantenartikelen.

Van de bestuurstafel

De bijeenkomst op 16 april ging dus niet door. We zouden toen de jaarvergadering gehouden hebben. Deze is nu voor onbepaalde tijd uitgesteld.

Ik weet niet hoe het u is verlopen, maar door de coronacrisis ontstond er ineens meer tijd om genealogisch speurwerk te verrichten. Ik heb er weer wat levende en dode familieleden bij gevonden. En de levenden hebben ook weer informatie aangedragen om de verhalen over de familie verder uit te breiden. Want laten we eerlijk zijn, de stamboom is mooi, noodzakelijk en interessant om uit te pluizen, maar de verhalen maken van de stamboom iets levendigs. Tot nu toe hebben mijn echtgenote en ik twee boeken geschreven over ons beider families. Maar je weet dat dit niet het hele verhaal is.

Er komt steeds weer wat bij. Onlangs kwam ik er achter dat één van de familieleden, Bernardus Waalboer, van begin tot midden 1800 kastelein was in de stadsherberg 'De Pappagay' in Rotterdam. Dat wil zeggen, Bernardus staat in het Bevolkingsregister te boek als tabakswerker en later als timmerman en zijn vrouw als kastelein. Zo'n vetpot was zo'n herberg kennelijk niet. Er moest bijgeklust worden.

Een stukje geschiedenis van de tabakswerker en zijn vrouw de kastelein vond ik terug op <https://www.delpher.nl/>, in het *democratisch-socialistisch weekblad Het Vrije Volk* 1987/ 1989. Daar vond ik artikelen van ene Joris Boddaert. Het blijkt dat in een akte van notaris Arnout Wagenvelt van 7 oktober 1623 al geschreven werd over de herberg 'De Groene Pappagay'. Later vond ik, met behulp van een kennis uit Rotterdam, die akte terug op de website van het stadsarchief.

De herberg 'De Pappagay' bleek al te bestaan in 1649. Was het een opvolger van die groene?

Door verder zoekwerk in *Inschrijvingsregisters voor de Nationale Militie* uit de jaren 30 van de 19^e eeuw kwam nog meer informatie naar boven. In het *Bevolkingsregister van Rotterdam* vond ik een complete 'gastenlijst' van de herberg terug. Mensen kwamen uit Coblenz, Zaandam, Tongeren, Zevenaar en noem maar op. Zo ontstond er weer een aardig familieverhaal om toe te voegen aan het geheel.

Van de herberg 'De Papegay' is door een slopersbedrijf ter nauwer nood de gevelsteen uit 1649 gered. Deze heeft nu een mooi plaatsje gevonden in het Museum van de Stad Rotterdam.

Ja, zo kom je je tijd wel door, al krijg je toch wel een beetje een gevoel van sociale armoede. De telefoon, Skype, Zoom en andere hulpmiddelen komen dan goed van pas. Maak er gebruik van.

U weet dat u voor vragen terecht kunt bij onze helpdesk. Ik noem het nog maar een keer.

In het Westfries Archief zijn vrijwilligersactiviteiten weer mondjesmaat opgestart. Wie weet treffen we elkaar daar in het najaar weer.

*Uw voorzitter
Dick Waalboer*

Rectificatie

Er is helaas een klein foutje geslopen in het verslag van de lezing van Dick Westhoven over heksenvervolgingen (Koggenland 2020.1, blz. 17). De heksenwaag bevindt zich niet in Schoonhoven maar in Oudewater.

Aanvulling op 'Anna Elderts Meer' (Koggenland 2020.1)

De auteur, mevrouw Ank Poland, heeft nadere gegevens gevonden over een huwelijk dat op bladzijde 28 wordt beschreven. Het gaat om de alinea die begint met 'Het werd een moeilijke tijd voor Anna ...', het tweede huwelijk van Anna Elderts Meer.

Cornelis Gerritsz Blokdijk, overleden. voor 1730, trouwt Westwoud 22-12-1697
Pieterjtje Pieters, overleden voor 1730. Beide komen van de Blokdijk.

Kinderen uit dit huwelijk:

1. Gerrit Costers, overleden na 1744, trouwt Westwoud 16-01-1724 Marij Cornelis Wortel.
2. **Pieter Blokdijk**, geboren ca. 1705, overleden ca. 1768, trouwt Westerblokker 19-08-1731 **Anna Elderts Meer**.
3. Cornelis
4. Aafje

Reacties op de digitalisering van *Koggenland*.

Na de zeer zorgvuldige en uitgebreide voorbereiding van de digitalisering van ons kwartaalblad waarbij alle leden een jaar lang zijn betrokken, is het verheugend te constateren dat er geen kritische opmerkingen binnen zijn gekomen over de digitale vormgeving van Koggenland. Twee leden hebben ons hun complimenten doen toekomen, waarvoor dank. Eén lid hoopt zelfs op voortzetting van de digitalisering, ook na de coronacrisis.

Jammer is het te moeten constateren dat niet alle lezers ons blad zorgvuldig bestuderen en vooral de huishoudelijke mededelingen en de agenda's voor de ledenvergaderingen niet goed lezen. Anders valt de ergernis niet goed te begrijpen van een lid dat zelfs zijn lidmaatschap van de NGV wil opzeggen, omdat hij Koggenland niet meer in gedrukte vorm thuisgestuurd krijgt.

Beste leden van de afdeling Oostelijk West-Friesland

Met deze titel ontvingen alle lezers van ons aller blad *Koggenland*. begin juni een nieuwsbrief. De redactie wil u graag nog eens wijzen op de functie van een afdelingsblad. In het bijzonder de vragen wie kopij aanlevert en waar die kopij over moet/mag gaan staan daarbij centraal. Wij zien uw mening of uw reactie graag tegemoet. Voorlopig kan dat alleen digitaal of via de telefoon zolang de corona-maatregelen afdelingsbijeenkomsten niet mogelijk maken. Hieronder volgt nogmaals de tekst van de nieuwsbrief.

De redactie doet altijd haar uiterste best om Koggenland zo interessant mogelijk te maken. Naast enkele vaste rubrieken wil de redactie ook graag onderwerpen publiceren zoals deel-genealogieën, kwartierstaten, stamreeksen en verhalen over onderwerpen die met West-Friesland en genealogie te maken hebben. Deze kopij moet voor een groot deel van de leden komen. Ook vragen die u tegenkomt bij het werken aan uw genealogie en waarover u de mening van anderen wilt raadplegen, behoren hiertoe.

De redactie kan zich ook indenken dat bepaalde dingen niet helemaal naar uw zin zijn of dat u vragen of opmerkingen heeft die u graag kwijt wilt, bijvoorbeeld over de NGV, over onze afdeling of over Koggenland. Dat zijn dus al twee terreinen waarop ook u een bijdrage kunt leveren aan ons kwartaalblad, dat – zoals u weet – voor en door de leden beoogt te zijn.

Toch beschikt de redactie niet altijd over stukken die door haar leden ingestuurd zijn. In zo'n geval doet de redactie haar uiterste best om zelf met verhalen een rijkelijk gevuld Koggenland te presenteren. Meestal lukt dit wel. Maar ook hier is geen sprake van een onuitputtelijke bron. Het is daarom dat de redactie een klemmend beroep op u doet om iets over uw onderzoek, over een ander onderwerp met betrekking tot West-Friesland en/of haar bewoners, of genealogie en onze afdeling met enige regelmaat aan haar in te zenden.

Zo kunnen we samen Koggenland levend en levendig houden. En misschien is dat ook wel de enige manier om als 'club' te blijven functioneren nu het doorgaan van lezingenavonden en cursussen voorlopig nog zeer ongewis blijft.

redactie Koggenland

Misschien zit hier iets voor u bij

Korte signalementen van binnengekomen afdelingstijdschriften, die u kunt inzien in onze afdelingsbibliotheek. Alle overige, reeds gedigitaliseerde tijdschriften kunt u raadplegen via de site van de NGV.

Hollands Noorderkwartier (afd. Alkmaar e.o.) jg. 34, nr. 2, 2020 (aflevering 122): drie artikelen over de vroegste bewoning van Europa n.a.v het verschijnen van twee studies, Brian Sykes, *De zeven dochters van Eva* (2005, uitgeverij Rainbow) en Leendert Louwe Kooijmans, *Onze vroegste voorouders* (2017, uitgeverij Bert Bakker) en een lezing over 'Schulpvaart en Oer-ij. Verder een verhaal over kaperbrieven (Gekaapte brieven weergevonden in Engeland) en suggesties over hoe controles uit te voeren naar inconsistenties in een genealogische database.

11 en 30 (afd. Friesland) jg. 25, nr.2, 2020 (mededelingenblad 98): stamreeks Abe Gerlsma (Franeker 03-02-1919 – overleden aldaar 19-03-2012); drukkerij Cuperus in Bolsward met gezinsblad; het verhoor van Jouke Posma (uit de arbeidsenquête van 1891); stamreeks van Minne Hoekstra (elfstedenwinnaar 1909).

ontdek
jouw
verhaal

Nieuws uit het Westfries Archief

Vanaf dinsdag 2 juni is het weer mogelijk, zij het onder bepaalde voorwaarden, onderzoek te doen in het archief. De inrichting van de studiezaal is aangepast om bezoekers op een veilige manier te kunnen ontvangen.

Daarbij gelden de volgende spelregels:

- maak altijd een afspraak via 06-50182612
- vraag de stukken die u wilt inzien van tevoren aan via de website
- inzage van stukken kan op dinsdag t/m vrijdag
- hebt u hulp nodig, dan helpen wij u graag
- bij het maken van de afspraak wordt een gezondheidscheck met u doorgenomen
- de gezondheidscheck wordt herhaald bij binnenkomst in de studiezaal
- kom alleen, er zijn hoogstens vier bezoekers tegelijk op de studiezaal
- er is een werkplek beschikbaar voor de raadpleging van microfiches van kranten van 1950-2008
- raadpleging van de beeldbank is mogelijk op een zelf meegebrachte laptop

Sinds begin mei zijn de volgende nieuwe indexen op de website geplaatst: huwelijksaankondigingen 1793-1799 (DTB Enkhuizen 56) en gezinskaarten van Bovenkarspel, Grootebroek, Hensbroek en Medemblik. Bij de gezinskaarten geldt de beperking dat alleen scans waarvan de jongste persoon langer dan 100 jaar geleden geboren is, zijn geïndexeerd en beschikbaar zijn via de personenindex.

'Compareerden voor mij', het Vele Handen-project, heeft eind mei een mijlpaal bereikt: er zijn nu al 40.000 akten ingevoerd en gecontroleerd. Houd de website van het WFA in de gaten, want binnenkort komen de aktes beschikbaar op deze website.

Op 19 mei 2020 deed het Haagse Gerechtshof in hoger beroep uitspraak over de vraag hoelang er auteursrecht rust op foto's waarvan de maker onbekend is. Sinds april 2018 was door die kwestie een groot aantal beeldbanken op zwart gegaan. Het arrest in hoger beroep stelt dat op prentbriefkaarten tot en met 1949, waarvan de maker onbekend is, geen auteursrechten meer rusten. Beeldbanken bevatten nog veel meer anonieme foto's die nog niet eerder gepubliceerd zijn. Daarvan zijn de auteursrechten niet vervallen.

Toch heeft het Westfries Archief besloten om ook deze categorie weer online te brengen, echter zonder de download-mogelijkheid.

In totaal zijn vanaf vandaag dan meer dan 7.000 foto's extra weer via internet zichtbaar. Afbeeldingen waar nog wel auteursrechten op rusten, zijn uitsluitend op de studiezaal van het Westfries Archief te bekijken.

Familieonderzoek als onderwerp in krantenartikelen

De afgelopen maanden was familieonderzoek een aantal keren het onderwerp van een artikel in verschillende kranten.

In een gesprek met de filosoof Tanny Dobbelaar vraagt de interviewer naar haar redenen om geschiedenis van voorouders als onderwerp voor een promotieonderzoek te kiezen (Wat is familie als je die niet kent, Volkskrant 28-01-2020). Mevrouw Dobbelaar blijkt geen nieuwsgierigheid te voelen naar haar eigen voorouders, vertelt zij, en zij heeft ook geen bijzonder sterke familiebanden. Zij vroeg zich dan ook af 'wat familie eigenlijk is, wat verwanten voor je betekenen als je ze niet of nauwelijks hebt gekend en je dus niet goed weet wat je met hen deelt'.

Dergelijke uitgangspunten keren ook regelmatig terug bij de serie 'Verborgene Verleden'. Daar blijkt gaandeweg altijd veel emotie los te komen als de 'bekende Nederlander' steeds meer over zichzelf te weten komt en overeenkomsten meent te bespeuren in verre verwanten.

Het meest genoemde aspect bij het uitzoeken van je stamboom en het opzetten van een familiearchief is het 'groter maken van je familie', zoals mevrouw Dobbelaar dat noemt. Naast onderzoek en uithoudingsvermogen vereist dat ook inzicht in geschiedenis, het vermogen om historische bronnen te kunnen interpreteren en enige mate van schrijfvaardigheid.

Professionele fictieschrijvers, evenals professionele journalisten en programmamakers, slagen er over het algemeen veel beter in een ontroerende reconstructie te maken van een familiegeschiedenis dan de gemiddelde genealoog, wiens product van genealogische arbeid, het familieboek, vaak een standaardproduct is, gemaakt met dezelfde software en voortbordurend op steeds hetzelfde stramien. Een ook voor buitenstaanders leesbaar eigen verhaal komt volgens mevrouw Dobbelaar nauwelijks voor.

Wat dan de redenen kunnen zijn om toch aan een genealogisch onderzoek te beginnen, komt in dit vraaggesprek jammer genoeg verder niet goed uit de verf. Maar 'Je wortels vinden, uitzoeken of je uit een beroemde familie afkomstig bent, je zelf beter leren kennen, je voorouders eren of gewoon zin om iets uit te zoeken' komen als meest genoemde motieven naar voren.

René Diekstra

Bron: Diekstra.nl

Genealogen hebben ieder dus zo hun eigen reden(en) om op zoek te gaan naar hun voorouders.

De psycholoog René Diekstra, columnist in het NHD, wijst op een 'blinde vlek' bij veel mensen, en dus ook bij genealogen, dat wij vaak meer weten van onze voorouders dan van onze ouders. Zijn column 'Intieme vreemden' (NHD 20-01-2020) begint hij met "Als je opgroeit in een groot gezin, zoals ik, breng je zelden tijd met je ouders alleen door." Zijn ouders zijn tot zijn spijt relatief onbekenden gebleven op het terrein van hun ontwikkeling van kind tot volwassene. Zijn onderwijs en onderzoek hebben hem later doen beseffen dat zijn eigen ervaring model staat voor die van vele volwassenen. Dat alles heeft geleid tot het opzetten van een cursus 'levenslooppsychologie' voor zijn studenten.

Aan de uitwerking daarvan, met name op het punt van gesprekken in de laatste fase van het leven van je ouders wijdde hij de volgende twee afleveringen van zijn column. ('Het laatste gesprek', NHD 27-01-2020 en 'Vaders en dromen', NHD 03-02-2020)

Duizenden reacties van lezers leidden tot een uit gebreed gesprek met hem (NHD 22-02-2020), waarin hij nog wat dieper ingaat op het door hem ontwikkelde levensloopinterview, dat kennelijk in een grote behoefte voorziet. Hij wijst er daarbij op dat het verkrijgen van dieper psychologisch inzicht in je ouders ook betekent dat je dieper inzicht in jezelf krijgt: "door met je ouders in het verleden te duiken, leer je jezelf beter kennen", want generaties herhalen zich, waardoor je je eigen leven beter gaat begrijpen. Zulke gesprekken zijn niet gemakkelijk, vaak onwennig, kunnen confronterend zijn en vereisen dus een goede voorbereiding. Voor dat doel onderscheidt hij zes soorten van

gesprekken, die met behulp van het interviewschema een goede vorm kunnen krijgen.

Dit interviewschema is via deze link te verkrijgen bij de auteur (<https://diekstra.nl/io>). Voor wie meer wil weten over de achtergrond van het schema wordt verwezen naar het gedeelte 'Famieverantwoording' in zijn publicatie *'Wegwijzers naar een hemel op aarde'* (Karakteruitgevers Uithoorn 2013)

Tenslotte: onder de enigszins bevreemdende titel 'Hobbydatabank kan onbekende doden vinden' vertelt de verslaggever dat in de Verenigde Staten een aantal misdrijven is opgelost, waarbij forensische DNA-banken geen match hadden opgeleverd, maar gegevens uit particuliere DNA-databanken wel een overeenkomst opleverden. Of commerciële DNA-databanken voor stamboomonderzoek ook in Nederland gebruikt mogen gaan worden om vastgelopen politieonderzoeken (cold cases) eventueel vlot te trekken, laat minister Grapperhaus nog uitzoeken, zo meldt dit bericht in het Noordhollands Dagblad (NHD 25-02-2020).

Of emoties, waarvan in het begin van dit ver haal sprake was, de gemiddelde genealoog ook voortstuwen op zijn lange weg naar een familieboek, zou ons inziens (de redactie) een leuke vraag zijn om aan onze lezers voor te leggen. Schrijf eens een verhaal in Koggenland over uw eigen ervaringen op dit punt!

Ben Leek

Website NGV, op weg naar NGV 2.0

Het zal u niet ontgaan zijn dat er al geruime tijd geen toegang meer is tot de website <https://ontdekjouwverhaal.nl/>

U krijgt dan ongeveer onderstaand beeld te zien.

Wij zijn aan het werk om u te helpen

Momenteel werken wij aan de verhuizing van deze website naar de nieuwe NGV web-omgeving. Dit proces kost heel wat manuren en wij proberen de overlast zo klein mogelijk te laten zijn.

Wanneer u een stukje naar beneden scrollt klikt u op <https://www.ngvnieuws.nl>

U kunt dan onder andere naar onderstaand bericht en nog veel andere wetenswaardigheden. De site wordt continue bijgewerkt met nieuws.

The screenshot shows the NGV website header with navigation links: ALGEMEEN, GENEALOGIE, HERALDIEK, GENETICA, HEEMKUNDE, ARCHIEVEN, INFORMATICA, and a search icon. Below the header, there are tabs for 'Archieven' and 'Genealogie'. The main article is titled 'Tienjarige tafels Westfries Archief online' and is dated 22 Juni 2020. It includes social media sharing icons for Facebook, Twitter, Email, and Print. The article text states: 'Het Westfries Archief heeft onlangs alle tienjarige tafels op akten van de burgerlijke stand tot 1912 online geplaatst. Het gaat om scans van 33 voormalige gemeenten in de regio van het archief, zoals Abbekerk, Andijk, Avenhorn en Oostmijzen, Berkhout, Blokker, Bovenkarspel, Grootebroek, Grosthuizen, Hensbroek, Hoogkarspel, Hoogwoud, Hoorn, Medemblik, Midwoud, Nibbixwoud, Obdam, Opmeer, Opperdoes, Oudendijk, Scharwoude, Schellinkhout, Sijbekarspel, Spanbroek, Twisk en Ursem.' Below the text is a link: 'Klik hier voor alle genealogische bronnen en kies als zoekterm "tafels".' At the bottom of the article, there are again social media sharing icons for Facebook, Twitter, Email, and Print.

Wij zijn aan het werk om u te helpen

Momenteel werken wij aan de verhuizing van deze website naar de nieuwe NGV web-omgeving. Dit proces kost heel wat manuren en wij proberen de overlast zo klein mogelijk te laten zijn.

Om u toch in onze bronnen te laten zoeken hebben wij een tijdelijke toegang tot het overzicht van de bronnen op de nieuwe server gemaakt. U kunt via de volgende link er naar toe gaan en u hoeft tijdelijk niet in te loggen in dat gebied.

<https://www.ngv.nl/ngvacties/>

U komt dan op onderstaande site:

Klik op de rechter groene knop en u kunt van harte lust zoeken op de **zoekpagina van de NGV in de interim omgeving**. Zoek eens in de 'scans'. Hier vindt u een schat aan genealogische informatie, inclusief onze eigen ruim 40.000 pagina's met familieberichten uit West-Friesland. Alles is op naam doorzoekbaar en de scans kunt u downloaden.

Alsoo Jan Smijer ende zijn Zusters zal
als man ende wijff, in gadering ontgemoent
geende op de Noorderweg tot Zwijze,
met verleden jaar 1670 zijn komde
5 overijden, ende desrewe geenen naderstede
een kind ont ontrent 7 a 8 Jaeren,
Ende Wij onderger Regenten van Opperdoos
& Zwijze, alle wijde Sijfineseden met
geonden te vooren ont door kind te
10 alimenteren ende onderzonden, als zijnde
t Stoeffmijer emten over Jurisdic tie te doalk
Doe is als dat wij onderger Regenten
tot Opperdoos, van beegen de Arme
middelen aldare, Mitgedoor wij Regente
15 ende Hoependers vande d'nakomje tot
Zwijze, met Malkeanden mit verrentliche
sijn verdragen, ende dat mit mededogentje,
te vooren als dat de van Opperdoos daer
te verrentliche sullen geen tot indigent
20 de 2 parten ende de d'nakomje tot Zwijze
een vaderpadar, Ende is te vooren mit
beedde mit gester voer een somme
van d'ing greden verrentliche mynre
genomen geende ontrent de 14 Maert
25 de verleden jaar 1670, Ende sal te vooren
lij ont wijden verden beedde, op soo
dangde plade ende soo nimmliche, in nader
voegende tijden, als ont wijden goet d'indel
Actim & tot een tecken van beedde
30 soo geende wij te vooren g'elent, desse
10 Februarj a 1671

Uw conculij overtoont

Gasop Gansby reker

Quintus Minde son

35 Claas Jacobus Gabels

Jan Sprenckel Roman

Overker

Het weeskamerarchief in Amsterdam: gemakkelijker toegang

In een nieuwsbrief van het Stadsarchief Amsterdam trof ik de mededeling aan dat nu ook de weeskamerarchieven op naam doorzoekbaar zijn. En zo waar trof ik daar mijn eigen achternaam aan. Op verzoek maakt het archief een scan van de betreffende akte, stuurt die via een link digitaal toe en plaatst die vervolgens ook op de site van het archief, en dat alles geheel kosteloos. Een prachtige vorm van dienstverlening, waarmee meteen ook andere onderzoekers geholpen zijn.

In het stadsarchief van Amsterdam (archief 5073, weeskamer, inv. nr. 4295)

<https://archief.amsterdam/inventarissen/details/5073>

bevindt zich een akte van notaris Pieter Carels van 7 november 1625. De toelichting vermeldt dat het gaat om een overeenkomst tussen de twee nagelaten weeskinderen van Claes Jansz Leek en diens naaste bloedverwanten inzake de goederen uit de nalatenschap van Jan Jansz Leek.

Het begin van de tekst van de akte luidt als volgt:

Zie ook illustratie hiernaast.

“Also sekere proces ende questie geresen ende ontstaan was tussen Lambert Gerritsz als oom ende bij de Ed. Heren weesmeesteren der stede Naarden geordonneert over de twee nagelaten weeskinderen van wijlen Claas Jansz Leek mitsgaders Kornelis Dirxz ende Jan Andriesz Mes als naaste bloetvrinden van 's vaders ende 's moeders zijde van de selvige kinderen, pretenderende, inden naam van de voorscr. kinderen te sijn commissaire erfgenamen, int kragt vanden testamente van dato den sesen october XVI c tweeentwintigh van wijlen Jan Jansz Leek d' voorscr. kinderen oom ten eenre ende Fridrich Stoffelsz als vader ende voogt van Lijsbeth Fredricx, in egte geprocureert bij Neeltje Dirx dogter, ende als oom van 's moeders zijde van de twee nagelaten kinderen van Wouter Dirxz, mitsgaders Jannetje Dirx de enige nagelaten dogter van Dirk Fredricx alle naaste bloedverwanten ende testamentaire erfgenamen van wijlen Bregt Jans dogter, weduwe wijlen de voorscr. Jan Jansz Leeck ter anderer zijden, nopende de goederen d' welke den voorscr. Lambert Gerritsz inde voorscr. qualiteit sustineerde bij den voorscr. testament van voorscr. Jan Jansz Leeck restitutie subject gemaact te sijn, ende bij 't overlijden van Jan Jansz Mes ende de voorscr. Bregt Jans op de voorscr. kinderen souden sijn gedeveolveert ende dat daar jegens van wegen de voorscr. erfgenamen van Bregt Jans contrarie werde gesustineert, en pertije ten wederzijden genegen sijnde om weder moeijte coste ende proceduren te eviteren, hare voorscr. questie in 't vrindelik af te willen handelen, so ist dat zijluiden pertije, door tussenspreken.... etc.

1089
 S. d. m. r. o.

De Heere Jheronimus van der Meer ende Quasius van der Meer ende Culfraan van der Meer
 Lambert Struikendael als eenen ende bij de Heeren vreesmeesters der Stede
 Meesteren gonden met de Raet van der Heere nagelaten wettskinders van wijlen
 Claas Janse Leck mitgaders Koniels Dirck ende Jan Duijndiels mit
 als naeste bleet vanden van vaders ende smodens zijde vande selang
 kinders in tekenende ende in den naam vande voorsd kinders te sijn fidei-
 commissarie enigenamen inkeracht vanden tes testament van dato den sessten
 october xviij. tweehundertijf van wijlen Jan Janse Leck d' voorsd kinders
 oom ten eenre. Ende Frederich Stoffels als vader ende vooght van
 Zijbet Frederic in egte geproccentert bij Keelhyer Dirck dagter ha. ende
 als een van smodens zijde vande hre nagelaten kinders van wijlen
 Dirck mitgaders Janneke Dirck de enige nagelaten dagter van Dirck
 Frederic alle naeste bleet vanden vanden tes testament enigenamen
 van wijlen Dirck Janse dagter mederne wijlen d' voorsd Janse Leck
 ten anderen zijden neperende de goderij d' welke den voorsd Lambert
 Struikendael in d' ^{qualiteit} vaders hie finetide bij den voorsd testament van
 voorsd Jan Janse Leck in substitutie substit gemaect te sijn vande
 bij t' overlijden van Jan Janse mit vande d' voorsd Dirck Janse
 op d' voorsd kinders sonder sijn geet volcoment. Ende dat daer

Een ingewikkeld verhaal dat na 'tussenspreken' (bemiddeling) onderhands wordt geschikt om verdere proceskosten te vermijden. Maar om wie en waarover gaat het nu eigenlijk?

Na het overlijden van Claes Jansz Leek zijn diens twee kinderen in het weeshuis in Naarden opgenomen. Een aantal jaren later benoemen de weesmeesters drie familieleden, Lambert Gerritsz, een oom van vaderskant, Cornelis Dirx, een oom aan moederskant, en Jan Andriesz Mes, eveneens een oom aan vaderskant tot uitvoerders van het testament (d.d. 6 oktober 1622) van Jan Jansz Leek, broer van Claes Jansz Leek. Deze had 600 karolusgulden in zijn testament bestemd voor het onderhoud van de nagelaten kinderen van zijn broer Claes. Als enige tijd later ook de echtgenote van Jan Jansz overlijdt, ontstaat er ruzie over dit ene punt in de nalatenschap.

Het gaat om twee partijen, aan de ene kant Lambert Gerritsz, Cornelis Dirx en Jan Andriesz Mes, aan de andere kant Fridrich Stoffels en Jannetje Dirx, een nagelaten dochter van Dirk Fredricxz.

Lambert is dus getrouwd met een Leek, evenals Jan Andriesz Mes. Omdat Cornelis een Dirx is, was Claes Jansz dus getrouwd met een Dirx. (zie de genealogische samenvatting hieronder)

Jan Jansz had een flinke som geld nagelaten aan het weeshuis in Naarden voor de verzorging van zijn beide neefjes of nichtjes, want de rest van de familie Dirx tekent 'contrarie' (bezwaar) aan als na de dood van Jan Jansz ook diens echtgenote, Bregt Jans, is komen te overlijden. Zij vinden dat zij, net zoals de kinderen van Claes Jansz Leek, als testamentaire erfgenamen recht hebben op een deel van het geld. Claes Jansz was immers getrouwd met een Dirx! Als argument voeren zij daarbij aan dat alle rechten na het overlijden van Bregt zijn overgegaan op de kinderen als oomzegggers van Claes Jansz. Alleen Cornelis Dirx houdt als een van de officiële uitvoerders van het testament vast aan de gemaakte afspraken.

Er worden dan met wederzijdse toestemming twee bemiddelaars aangewezen om, zoals de familie zelf ook aangeeft, 'verdere moeiten, kosten en procedures' te vermijden. Een kostbare gang naar het Hof van Holland dreigde immers!

De bemiddelaars gaan eerst de nagelaten boedel van Bregt Jans (de gezamenlijke boedel na het overlijden van Jan Jansz) inventariseren en tegelijkertijd ook toestemming vragen aan de weesmeesters in Naarden en Alkmaar (waar de nagelaten kinderen van Wouter Dirx zijn opgenomen zoals verderop in de akte wordt vermeld) om deze zaak te kunnen afhandelen.

Er komt dan een compromis op tafel om de rechtsgang naar het Hof van Holland te voorkomen. Lambert Gerritsz (die kennelijk al voor 1622 toezicht hield op de nagelaten kinderen van zijn zwager) had in 1622 samen met de twee andere familieleden de beschikking gekregen over 600 karolus gulden uit de erfenis van zijn zwager Jan, waarvan een gedeelte al opgegaan is aan

kosten voor de kinderen. Hij krijgt er nog 636 gulden bij mits hij alle uitgaven met behulp van kwitanties kan waarmaken en bevestigen. De administratie van het weeshuis neemt die taak op zich. De rest van het geld en de goederen gaat dan kennelijk naar de erfgenamen van Bregt Jans, maar daar wijdt deze akte verder niet over uit.

Tot slot een genealogische samenvatting van de familierelaties met als bron uitsluitend bovenstaande akte.

Gedeeltelijke kwartierstaat van Jan Leek

Generatie I

1. **Jan Leek**, tr. met **N.N.**
Uit dit huwelijk zijn vier kinderen bekend
 - 2a. **Claes Jansz** ovl. voor 1622
 - 2b. **Jan Jansz** ovl. voor 1625.
 - 2c. dochter **N.N.**
 - 2d. dochter **N.N.**

Generatie 2

- 2a. **Claes Jansz Leek**, tr. met **N.N. Dirx**, beide ovl. voor 1622. Uit dit huwelijk zijn twee kinderen bekend.
- 2b. **Jan Jansz Leek**, tr. met **Bregt Jansdr**, ovl. voor 1625. Uit dit huwelijk geen kinderen bekend
- 2c. **N.N. Leek**, tr. met **Lambert Gerritsz**. Uit dit huwelijk geen kinderen bekend
- 2d. **N.N. Leek**, tr. met **Jan Andriesz Mes**. Uit dit huwelijk geen kinderen bekend

Gedeeltelijke kwartierstaat van Dirk Fredericx

Generatie I

- I. **Dirk Fredericx** tr. **N.N.**
Uit dit huwelijk zijn vijf kinderen bekend
 - 2a. **Neeltje Dirx**, ovl. voor 1625
 - 2b. **Wouter Dirx**, ovl. voor 1625
 - 2c **Jannetje Dirx**.

- 2d. **Cornelis Dirx**
2e. **N.N. Dirx**, ovl. voor 1622

generatie 2

- 2a. **Neeltje Dirx**, ovl. voor 1625, tr. met **Fridrich Stoffelsz Seijlmaker**
Uit dit huwelijk is een dochter bekend
1. **Lijsbeth Fredricx**
- 2b. **Wouter Dirx**, tr. **N.N.**, beide ovl. voor 1625
Uit dit huwelijk zijn twee kinderen bekend
1. **N.N.**
 2. **N.N.**
- 2c **Jannetje Dirx**, geen nadere gegevens bekend
- 2d **Cornelis Dirx**, geen nadere gegevens bekend
- 2e. **N.N. Dirx**, tr. met **Claes Jansz Leek**, beide ovl. voor 1622
Uit dit huwelijk zijn twee kinderen bekend
1. **N.N.**
 2. **N.N.**

De akte is toegankelijk via deze link: <https://archieff.amsterdam/archief/5073/4295>

Wie meer gegevens kan verschaffen over (een van) bovenstaande personen of kan aangeven in welke familietakken (een van) deze beide families thuishoren, wordt vriendelijk verzocht contact op te nemen met de redactie via de contactgegevens van Ben Leek (zie hiervoor het colofon achter in deze Koggenland).

Ben Leek

Wie kent ...

Een schenking aan de historische vereniging Oud Hoorn uit de nalatenschap van mevrouw Truus Smorenburg-Haring leverde onder andere een map met vier vellen foto's op en een familiebericht uit een krant ter gelegenheid van het 50-jarig huwelijk van P. Ursem en J. Ursem-de Vries.

Navraag binnen Oud Hoorn leverde niets op over deze familie Ursem. Zij schakelden vervolgens de afdeling OWF in en zo kwamen deze spullen bij de redactie van Koggenland terecht en gaan wij het nu proberen. De redactie heeft al enig voorwerk gedaan.

Wie recht meent te hebben op de foto's kan zich in verbinding stellen met de redactie. Wie aanvullende genealogische gegevens heeft wordt van harte uitgenodigd hetzelfde te doen. Wellicht kan uit dit alles nog eens een mooi verhaal ontstaan voor ons kwartaalblad Koggenland!

Cornelis Ursem, zoon van Peter Ursem en Elisabeth Naber, geboren 12 oktober 1829, trouwt 25 februari 1854 in Nibbixwoud (hij is dan 24 jaar) met **Elisabeth Hoogland**, dochter van Heertje Hoogland en Trijntje Ruitenbergh. Zij is geboren op 16 februari 1836. Op 28 jarige leeftijd overlijdt zij, 21 maart 1864 in Nibbixwoud als moeder van 6 kinderen. Cornelis hertrouwt 8 oktober 1864 in Nibbixwoud met **Pietertje de Boer**, 22 jaar oud, geboren 28 augustus 1832, dochter van Pieter de Boer en Trijntje Mazé. Het bevolkingsregister van Nibbixwoud geeft aan dat in hun gezin ook een stiefzoon is opgenomen.

Pieter Ursem, geboren op 2 december 1864 in Nibbixwoud. Deze wordt volgens datzelfde bevolkingsregister op 27 maart 1888 uitgeschreven en vertrekt naar Amsterdam. Ook wordt genoteerd dat hij in Steenwijk is getrouwd, op 25 mei 1892 met **Jantje de Vries**, dochter van Wolter de Vries en Jantje Schuite.

De huwelijksakte is te vinden bij Erfgoedinstelling [Historisch Centrum Overijssel](#) in Zwolle, Toegangsnummer 0123 Inventarisnummer 11543, Aktenummer 20. Zij gaan daarna wonen in Hoorn aan het Gerritsland nr.76, waar hij als 'medewerker gasfabriek' (stoker) staat genoteerd. Daar wonen zij nog steeds als zij hun 50 jarige bruiloft vieren. Zij hebben (voor zover ik heb kunnen nagaan) drie kinderen gekregen: **Cornelis Ursem**, die 16 november 1916 in Velsen trouwt met Elisabeth Kwaad, **Jansje Ursem**, die 23 juni 1915 in Amsterdam trouwt met Pieter Boekhoff en **Petronella Ursem**, die 18 oktober 1928 in Hoorn trouwt met Johannes Haring. Een kleindochter van Petronella bracht een gedeelte uit de nalatenschap van haar oma dus onlangs bij Oud Hoorn.

Ben Leek

Transcriptie van pagina's 46 - 47

Alsoo Jan Snijer ende Trijn Pieters zaliger
 als man ende wijff in haer levent gewoont hebbende op de
 Noorderwech tot Twisch
 in 't verleden jaer 1670 zijn komen te
 5 overlijden, ende deselve hebben naergelaeten
 een kint out omtrent 7 a 8jaeren,
 ende wij ondergeschreven regenten van Opperdoes
 en Twisch, alle beyde sustineerden niet
 gehouden te wesen om 't voorschreven kint te
 10 alimenteren ende onderhouden, als zijnde
 't sterffhuys buyten ons jurisdictie gevallen,
 soo is 't als dat wij ondergeschreven regenten
 tot Opperdoes van wegen de arme
 middelen aldaer, mitsgaders wij regenten
 15 ende toesienders van de dyakonye tot
 Twisch, met malkanderen in 't vrientlijck
 sijn verdragen ende dat uyt mededogenthey
 te weten als dat die van Opperdoesdaer
 toe 's jaerlijcks sullen geven tot onderhout
 20 de 2/3 paerten ende de dyakonye tot Twisch
 een derde paert. Ende is 't 'tselve nu
 besteedt in 't geheel voor een somma
 van vijftich gulden 's jaerlijcks inganck
 25 genomen hebbende omtrent de 14 maert
 des verleden jaers 1670, ende sal 't selve
 bij ons beyden werden besteedt op soo
 danige plaets ende soo minnelijck, in naer
 volgende tijden, als ons beyden goet dunckt. Actum ende tot
 een teecken van waarhey
 30 soo hebben wij 't selve geteyckent desen
 10 february anno 1671.
 Thijs Comelisz. Oostwout
 Jacop Jansen Reker \
 Comelies Muiessoon
 35 Claas Jacobsz. Gaves
 Jan Germentss. Steman
 R. Roocker

Mutaties

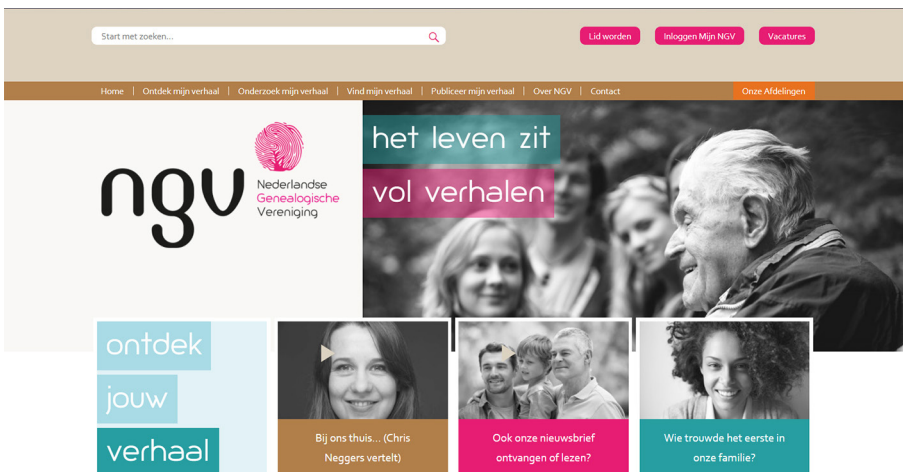
De afdeling OWF verwelkomt een nieuw lid, de heer A.R.P. de Groot uit Hauwert

Aan dit nummer werkten mee

Ben Leek en Dick Waalboer

In het volgende nummer

Wij hopen op uw kopij. Misschien kunnen de vragen die hier en daar in deze aflevering gesteld zijn u daartoe inspiratie bieden!

Koggenland

verschijnt in 2020 in de maanden maart, juni, september en december. De sluitingsdatum voor het volgende reguliere nummer is 15 september 2020.

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de door derden ondertekende artikelen.

Uw reacties op 'Vragen' en andere publicaties plaatsen wij graag in "Koggenland" zodat ook anderen dan de direct betrokkene van uw reacties kunnen profiteren.

© Voor het overnemen van artikelen of delen daarvan is toestemming vereist van de redactie en de auteur.

Voorouderspreekuur

elke 2e vrijdag van de maanden
januari, maart, mei, september en november
van 14:00 tot 16:00 uur
Westfries Archief, Blauwe Berg 5c, 1625 NT Hoorn

Richtlijnen voor auteurs

De kopij dient digitaal aangeleverd te worden in Word, zonder gebruik van enige opmaak bij voorkeur via e-mailadres:
b.leek@quicknet.nl.

Afbeeldingen dienen apart te worden aangeleverd. Dit kan in de vorm van scherpe foto's of digitaal per e-mail. Digitale afbeeldingen dienen van goede kwaliteit te zijn: ten minste 300 dpi op het gewenste formaat. U kunt altijd op assistentie van de redactie rekenen.

De bibliotheek van onze afdeling

Onze bibliotheek is te vinden in het Westfries Archief.
De bibliotheek is geopend op dinsdag en vrijdag van
09.00 uur tot 17.00 uur.
Voor het lenen van materiaal kunt u terecht tijdens de
bijeenkomsten en het Voorouderspreekuur.

Bestuur en functieverdeling

Voorzitter

Dick Waalboer, Oosterstraat 56, 1654 JM Benningbroek 0229 - 59 17 46
e-mail: voorzitter-owf@ngv.nl

Secretaris

Joke Ignjatovic, Klagerstuin 150, 1689 JX Zwaag 06 51 34 81 89
e-mail: secretaris-owf@ngv.nl

Penningmeester

Henk Flierman, Kloosterpoort 1, 1613 EV Grootebroek 0228 - 51 31 05
e-mail: henk.flierman@gmail.com

Algemeen bestuurslid, werkgroep bibliotheek, opvang nieuwe leden
vacature

Algemeen bestuurslid, Communicatie/ PR
vacature

Algemeen bestuurslid, organisatie lezingen

Marijke van Teunenbroek, Robert Stolzhof 292, 1628 XA Hoorn 06 22 34 25 98
e-mail: teunenbroek11@kpnmail.nl

Algemeen bestuurslid, hoofdredacteur

Ben H.T.J. Leek, Koperslager 41, 1625 AK Hoorn 0229 - 23 29 35
e-mail: b.leek@quicknet.nl

Homepage:

<https://ontdekjouwverhaal.nl/onze-afdelingen/oostelijk-west-friesland/>

Webmaster

Dick Waalboer

Redactie Koggenland

Ben H.T.J. Leek, Koperslager 41, 1625 AK Hoorn 0229 - 23 29 35
e-mail: b.leek@quicknet.nl

Dick Waalboer, Oosterstraat 56, 1654 JM Benningbroek 0229 - 59 17 46
e-mail: voorzitter-owf@ngv.nl

Verenigingsgebouw

Westfries Archief, Blauwe Berg 5c, 1625 NT Hoorn 0229 - 28 25 00
<https://www.westfriesarchief.nl/>

Port betaald
Port Payé
Pays-Bas
postnl

Retouradres:
Koperslager 41
1625 AK Hoorn

Z O Y D E R

HOLLANDIA
PARS SEPTENTRIONALIS,
Vulgo
WESTVRIESLAND en
'TNOORDER QUARTIER.

